

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/95/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114211760
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2114211760.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a Mgr. Jozef Mačej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: N. W., nar. XX.XX.XXXX a Z. W., nar. XX.XX.XXXX, zastúpení kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: Z. W., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX a M. W., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX, o zvýšenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 16P 28/2014-12 zo dňa 16. septembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zvýšení výživného a trovách konania potvrdzuje.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zameškanom výživnom mení tak, že za obdobie od 01.05.2014 do 16.09.2014 dlh na zročnom výživnom na maloletú N. vo výške 175,- eur a na maloletého Z. vo výške 175,- eur povolí otcovi splácať v splátkach vo výške 20,- eur mesačne na každé dieťa spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd zmenil rozsudok tunajšieho súdu (Okresného súdu Trnava) zo dňa 03.02.2005 č. k. 10P 67/2014-14 v časti výživného tak, že výživné na maloletú N. zvýšil zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne a na maloletého Z. zo sumy 40,- eur mesačne na sumu 70,- eur mesačne s účinnosťou od 01.05.2014. Zameškané výživné za obdobie od 01.05.2014 do 16.09.2014 vo výške 350,- eur povolil súd otcovi splácať v splátkach po 20,- eur mesačne, spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 62 ods. a 78 ods. 1 Zákona o rodine vecne odôvodnil tým, že k poslednej úprave výživného došlo rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 3. 2. 2005 č. k. 10P 67/2004-14, keď výška výživného bola určená sumou 60 eur mesačne na maloletú N. a 40 eur mesačne na maloletého Z.. Matka bola na predĺženej materskej dovolenke, poberala prídavky na deti na každé dieťa 540 Sk mesačne. Otec mal príjem 10.000,- Sk mesačne, manželke dával na domácnosť 2.000,- Sk mesačne, robil nákupy do domácnosti. V čase poslednej úpravy maloletá N. bola žiačkou ZŠ, Z. navštevoval MŠ. V súčasnej dobe matka nemá príjem, poberá iba rodinné prídavky na deti. Otec dosahuje príjem asi 500,- eur mesačne. Rodičom vyživovacia povinnosť nepríbudla. Maloletá N. navštevuje 2. ročník SOŠP v Ivanke pri Dunaji, maloletý Z. navštevuje 5.ročník ZŠ v G.. Je nepochybné, že potreby maloletých detí objektívne vzrástli vekom, vzrastom a prípravou na budúce povolanie. Rodičia

deti žijú stále v spoločnej domácnosti spolu so starým otcom, ktorý hradí všetky náklady spojené s bývaním, a teda tieto náklady nie sú dané na strane žiadneho z rodičov. V konaní nebolo sporné, že ostatné náklady samostatnej domácnosti rodičov hradí z väčšej časti otec, nakoľko matka nemá žiadny príjem, a teda by nebola schopná tieto náklady pokrývať. Rodičia i keď spolu nekomunikujú, vedú spoločnú domácnosť a podieľajú sa pracovne na jej chode obaja. Z výpovede maloletej vyplýva, že má všetko, čo potrebuje a toto jej zabezpečujú obaja rodičia a starý otec. Vzhľadom na spolužitie rodiny v jednej domácnosti nemožno celkom prihladať na osobnú starostlivosť o maloleté deti výlučne na strane matky. Výživné bolo predchádzajúcim rozhodnutím určené z dôvodu, že otec na výživu detí neprispieval. Je však potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že prispieva na ich potreby /úhradou cestovného, internátu, nákupov a podobne/ a matka má rovnako vyživovacia povinnosť voči deťom. I keď matka sprevádza maloletého Z. do školy, neznamená to, že nie je schopná sa zamestnať, nakoľko mu neposkytuje celodennú starostlivosť. Za daného stavu súd má za to, že nie je možné celkom návrhu vyhovieť, keď síce došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí zmenou stupňa školského vzdelania, avšak je potrebné prihliadnuť na nielen osobnú starostlivosť oboch rodičov o maloleté deti, ale i skutočnosť, že z väčšej časti pokrýva náklady na domácnosť a deti zo svojho príjmu otec detí a pokiaľ rodičia nemajú oddelenú domácnosť a hospodárenie, má súd za to, že určené výživné je primerané potrebám detí a možnostiam otca. Maloleté deti nemajú zvýšené náklady v súvislosti so zdravotným stavom alebo mimoškolskými aktivitami. Za daného stavu má súd za to, že je potrebné výživné zvýšiť, i keď nie je možné návrhu vyhovieť v celom rozsahu, nakoľko zmenou ďalšieho stupňa vzdelania je predpoklad zvýšenia nákladov a určené výživné sa javí primeraným. Zvýšenie výživného súdu určil v súlade s návrhom matky od podania návrhu a zameškané výživné povolil súd otcovi splácať. O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka maloletých detí a domáhala sa, aby súd zvýšil výživné podľa skutočných potrieb maloletých detí a reálnych finančných možností otca. S určenou výškou výživného odvolateľka nesúhlasí, nakoľko zvýšené výživné nepostačuje na pokrytie reálnych potrieb maloletých detí. Dôvodila tým, že mesačné náklady na štúdium dcéry N. na SŠ v Ivanke pri Dunaji s každodenným cestovaním predstavujú 110,- eur, náklady spojené s dochádzkou Z. do školy sú 90,- eur. Matka tvrdí, že Z. má diagnózu hyperaktivity a slabá mentalita, je žiakom 6. triedy základnej špeciálnej školy v G. a nemôže do školy cestovať sám, preto ho sprevádza do školy, cestuje z X. do G. ako ZŤP s doprovodom. Príjmom odvolateľky sú len rodinné prídavky vo výške 42,- eur, pričom sa snaží nájsť si prácu a nemá aktuálne možnosti iného zárobku. S nákladmi na stravu, ošatenie, hygienické potreby jej pomáha matka a brat. Otec však nemá iné finančné záväzky a nič mu nebráni, aby svojim deťom poskytol výživné v potrebnej výške. Otec sa o deti nezaujíma, prispieva nepravidelne a nie v potrebnej výške, je dlžný na výživnom.

Otec a kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali.

K doručenému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník a uviedol, že zvýšenie výživného je v záujme maloletých detí a náklady spojené so zabezpečovaním starostlivosti sa značne zvýšili a od poslednej úpravy výživného vzrástli náklady na výživu, ošatenie a preto navrhli odvolaciemu súdu, aby odvolaniu matky vyhovel a zvýšil výživné na maloleté deti v zmysle vykonaného dokazovania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), na úradnej tabuli súdu oznámil čas a miesto verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu matky nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je vo výroku o zvýšení výživného vecne správny a vo výroku o dlhu na zročnom výživnom je potrebné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zvýšenie výživného a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke.

V zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 O.s.p., dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností žiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciú povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Dokazovaním vykonaným prvostupňovým súdom bolo nesporne preukázané, že v danom prípade došlo najmä na strane maloletých detí k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšiť výšku doteraz stanoveného výživného. Od ostatného rozhodnutia o výživnom rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. na 10P 67/2004 z 03.02.2005 došlo k zmene okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Na strane maloletých detí tým, že od ostatnej úpravy výživného sú staršie o 9 rokov, maloletá N. navštevuje strednú školu a maloletý Z. navštevuje

základnú školu, v dôsledku čoho sa úmerne veku podstatne zvýšili aj náklady spojené s uspokojovaním odôvodnených hmotných potrieb (ošatenie, obuv, jedlo a pod.), ako i ďalších potrieb pre ich výchovu, vývoj a výživu. U matky sa zmenili pomery tým, že pri ostatnom určení výživného súd vychádzal zo skutočnosti, že je na predĺženej materskej dovolenke a poberá iba rodinné prídavky, v súčasnosti naďalej poberá iba rodinné prídavky, pričom naposledy pracovala pred šiestimi rokmi brigádnicky. Na strane otca nastala zmena pomerov v tom, že v čase predchádzajúceho rozhodnutia jeho príjem bol vo výške 10.000,- Sk, v súčasnosti dosahuje podľa vlastného vyjadrenia a podľa potvrdenej skutočnosti zo strany matky 500,- eur mesačne. Matka žije v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi, býva s nimi aj otec maloletých detí a starý otec, ktorý platí výdavky spojené s užívaním rodinného domu. Maloletá N. má 16 rokov, navštevuje školu v Ivanke pri Dunaji, pričom podľa jej vyjadrenia aktuálne v tomto školskom roku mala dochádzať denne do školy, nakoľko na internáte nebola spokojná a podľa vyjadrenia matky sú náklady vo výške 110,- eur mesačne. Maloletý Z. navštevuje špeciálnu základnú školu v G., denne dochádza do tejto školy, doprevádza ho matka z toho dôvodu, že maloletý podľa jej vyjadrenia nie je schopný sám cestovať. Finančne matke vypomáha jej matka a brat. V konaní bola preukázaná aj tá skutočnosť, že otec robí nákupy do domácnosti, kupuje stravu, rovnako ako aj matka. Súd prvého stupňa ustálil obdobie od ktorého je dôvodné zaviazat' otca na platenie vyššieho výživného a to od podania návrhu matky na zvýšenie výživného na súd od 01.05.2014.

Posúdiac uvedené zmeny pomerov vo vzájomných súvislostiach odvolací súd zhodne s prvostupňovým súdom dospel k záveru, že boli splnené podmienky na zvýšenie výživného otca k maloletým deťom v takom rozsahu, ako to ustálil súd prvého stupňa. Čo sa týka primeranosti zvýšenia výživného, odvolací súd sa zhodol so závermi prvostupňového súdu, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkom, potrebám maloletých detí ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov zodpovedá zvýšenie u maloletej N. z pôvodnej sumy 60,- eur na 90,- eur mesačne a u maloletého Z. z pôvodnej sumy 40,- eur na 70,- eur mesačne. Túto sumu výživného môže otec maloletých detí zo svojho príjmu ako bolo ustálené vyššie, uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných potrieb. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na deti by malo byť určené v rozmedzí 20 až maximálne 30% z jeho príjmu na všetky výživou odkázané deti. 30% z preukázaného príjmu otca je vo výške 150,- eur na obe deti. Podľa súdom prvého stupňa zvýšeného výživného bolo určené výživné na obe deti spolu 150,- eur, aj z tohto hľadiska je zvýšenie výživného primerané.

S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie odvolacie argumenty matky maloletých detí bolo potrebné vyhodnotiť ako neopodstatnené.

Napokon vecne správne bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa určil výšku zročného výživného za obdobie od 01.05.2014 do 16.09.2014 spolu na obe deti vo výške 350,- eur, ktorý povolil splácať s bežným výživným v primeraných splátkach. Čo sa týka výroku o zročnom výživnom odvolací súd zmenil výrok z toho dôvodu, že prvostupňový súd určil dlh na obe deti spolu, pričom správne mal určiť nedoplatok na každé dieťa osobitne.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zvýšení výživného a trovách konania s použitím § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a vo výroku o zročnom výživnom rozhodnutie zmenil podľa § 220 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. a) v spojení s ustanovením § 81 ods. 1 s použitím § 224 ods. 1 O.s.p. Nakoľko ide o konanie, ktoré bolo možné rozhodnúť aj začať aj bez návrhu, súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.